

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

INFORMACIJA

**o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za februar/veljača 2017. godine**

Sarajevo, april/travanj 2017. godine

Sadržaj

Uvod.....	3
1. Realni i vanjski sektor.....	4
1.1. Kretanje industrijske proizvodnje i vanjskotrgovinske razmjene.....	4
1.2. Platni bilans.....	7
1.3. Tržište rada.....	8
2. Javne finansije.....	9
2.1. Indirektni porezi u BiH.....	9
2.2. Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH.....	12
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	13
3.1. Cijene.....	13
3.2. Monetarni sektor.....	14
3.3. Depoziti.....	16
3.4. Krediti.....	16
3.5. Berze u BiH.....	17
4. Strane direktne investicije.....	18

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno - četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

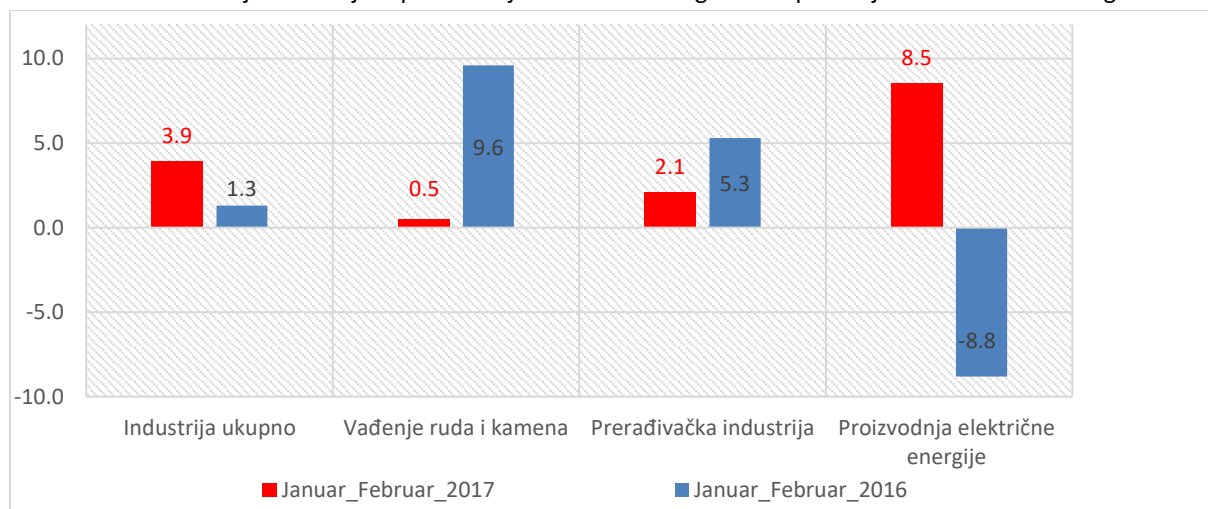
Nedavno objavljeni podaci za četvrti kvartal prošle godine ukazuju na rast ekonomske aktivnosti od približno 2% u 2016. godini. Dostupni indikatori iz prva dva mjeseca 2017. ukazuju na nastavak tog trenda uz nekoliko različitih detalja. Naime, rast svjetskih cijena je doveo do značajnih nominalnih povećanja koja su tek djelomično bila praćena realnim rastom. To se prije svega odnosi na visok nominalni rast vanjske trgovine roba pri čemu je izvoz u prva dva mjeseca porastao za 14,2%, a uvoz 11,5% u odnosu na isti period prethodne godine. U isto vrijeme, povećanja prerađivačke industrije od tek 2,1% i proizvodnje električne energije od 8,5% ukazuju da je realno povećanje izvoza vjerovatno bilo znatno niže od nominalnog. Slična situacija je vjerovatno bila i na strani uvoza mada je u odsustvu zvaničnih deflatora vanjske trgovine teško preciznije govoriti o realnim kretanjima. Pored toga, ponovno vraćanje inflacije (1%) bi u kratkom roku moglo ugroziti realne plate pa prema tome i finalnu potrošnju. Iako bi skroman rast uvoza kapitalnih dobara od 4,3% mogao ukazivati na povećanje investicija, za konačan sud je potrebno sačekati zvanične statističke podatke o kretanju građevinarstva. U svakom slučaju, čini se da je, kao i ranijih godina, za skromno povećanje domaće tražnje ponajviše bila zaslužna privatna potrošnja na što ukazuje godišnje povećanje PDV prihoda (na osnovu poreskih prijava) od 2,8%, te nominalni rast dobara široke potrošnje od skoro 4% u prva dva mjeseca 2017. S druge strane, skok obaveza izmirenja vanjskog duga od 50% na godišnjem nivou uz smanjenje neto prihoda od indirektnih poreza od 1,3% ukazuju na slab uticaj fiskalne politike na ukupan ekonomski rast BiH u periodu januar - februar 2017 godine.

1. Realni i vanjski sektor

1.1. Kretanja industrijske proizvodnje i vanjskotrgovinske robne razmjene u februaru 2017.godine

Prema raspoloživim podacima BHAS-a za februar 2017. godine u Bosni i Hercegovini je nastavljen trend rasta fizičkog obima industrijske proizvodnje. Tako je desezonirani rast u odnosu na prethodni mjesec iznosio 3,8%, dok je stopa rasta na nivou perioda januar-februar 2017. u odnosu na isti period prethodne godine bila skoro identična i iznosila je 3,9%.¹ Sektorski posmatrano najznačajniji doprinos rastu ostvaren je okviru sektora za proizvodnju električne energije gdje je registriran rast od 8,5% u odnosu na prva dva mjeseca prethodne godine. Povećanje proizvodnje električne energije ostvareno je ponajviše zahvaljujući povećanju proizvodnje u termoelektranama, dok je proizvodnja u okviru hidroelektrana ispod prošlogodišnjeg nivoa. Ovo se odrazilo i na poslovne rudnika u BiH u okviru kojih je zabilježen blagi rast proizvodnje od 0,5%, ponajviše zahvaljujući povećanju proizvodnje u rudnicima uglja od skoro 3%. S druge strane, prerađivačka industrija koja čini 2/3 ukupne industrijske proizvodnje također je zabilježila povećanje proizvodnje od 2,1% u odnosu na prva dva mjeseca prethodne godine. Posmatrano po granama, najviše stope rasta proizvodnje ostvarene su u okviru proizvodnje hemijskih proizvoda, naftnih derivata i koksa, te metalnih proizvoda i električne opreme, dok je u okviru proizvodnje građevinskog materijala, namještaja i baznih metala zabilježeno smanjenje.

Grafikon 1: Kretanje industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za period januar-februar 2017. godine

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Povećanje industrijske proizvodnje, rast izvozne tražnje i viši nivo izvoznih cijena bili su ključne determinate povećanja vanjskotrgovinske robne razmjene u BiH. Tako je u periodu januar-februar 2017. godine došlo do povećanja obima ukupne robne razmjene, izvoza i uvoza roba kao što je rezultiralo i povećanjem vanjskotrgovinskog deficita. Tako je tokom prva dva mjeseca 2017. godine vrijednost ostvarenog izvoza roba iz BiH iznosila 1,543 milijarde KM što predstavlja nominalno povećanje od 14,2%.² Međutim, potrebno je također imati na umu da je tokom posmatranog perioda došlo do povećanja svjetskih cijena berzanskih roba tako da je realni rast izvoza roba nešto niži od nominalno

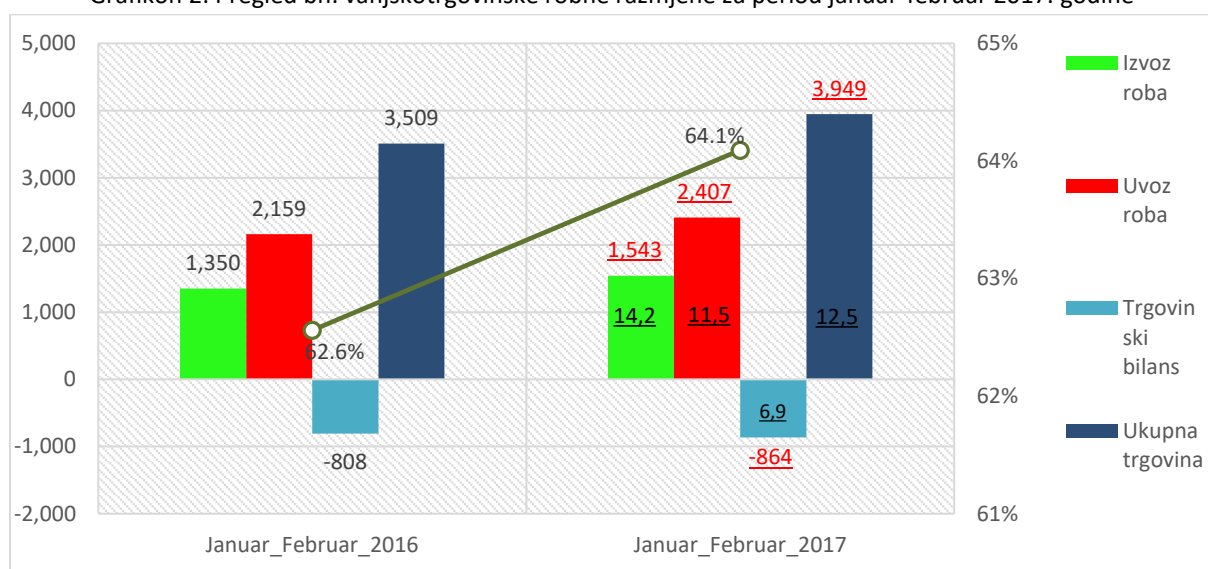
¹Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje "Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za februar 2017. godine", 27.03.2017.

²Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje "Statistika robne razmjene sa inostranstvom februar 2017. godine", 20.03.2017. godine.

ostvarenog povećanja.³ Posmatrano po pojedinačnim proizvodima najviša stope rasta i najznačajniji doprinos ukupnom rastu izvoza roba ostvaren je u okviru električne energije gdje je izvoz u novčanom smislu uduplan, dok je doprinos rastu ukupnog izvoza iznosio skoro 4 p.p. Ovdje se sa sigurnošću može konstatovati da se radi o cijenovnom efektu obzirom da je stopa rasta izvoza količinski gledano prema podacima NOSBiH-a povećana za oko 20% u odnosu na isti period prethodne godine. Pored električne energije značajna povećanja izvoza registrirana su u okviru izvoza aluminijuma 30% (1,2 p.p), koksa 70% (1 p.p), glinice 70% (0,7 p.p), kao i određenih hemijskih i metalnih proizvoda gdje su ostvarene stope rasta od preko 10%. S druge strane, najznačajnija smanjenja su registrirana u okviru izvoza papira gdje je izvoz prepolovljen, te motornih ulja i tekstila.

Posmatrano po glavnim trgovinskim partnerima izvoz u zemlje EU iznosio je 1,150 milijardi KM i povećan je za 10,7%, dok je na tržište zemalja CEFTA-e izvezeno 211 miliona KM što predstavlja povećanje od 36,7% u odnosu na prva dva mjeseca prethodne godine. Posmatrano po pojedinačnim zemljama, povećanja izvoza su registrirana prilikom izvoza u Austriju 4,7%, Sloveniju 15%, te Hrvatsku i Srbiju od 49,4% odnosno 56,1%. S druge strane, izvoz roba u Njemačku kako najznačajnijeg bh. trgovinskog partnera je iznosio 246 milion KM što je na nivou iz istog period prethodne godine, dok je izvoz u Italiju smanjen za 6,7%.

Grafikon 2: Pregled bh. vanjskotrgovinske robne razmjene za period januar-februar 2017. godine

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Viši nivo ekonomske aktivnosti u zemlji uz prisustvo efekta cjenovnog rasta odrazio se i na kretanje bh. robnog uvoza. Tako je ukupni uvoz roba u BiH u periodu januar-februar 2017. godine iznosio 2,407 milijardi KM što predstavlja nominalno povećanje od 11,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano na nivou pojedinačnih proizvoda, najznačajnija povećanja uvoza roba registrirana su prilikom uvoza mineralnih goriva kao što su naftnih derivati gdje je uvoz povećan za 45% i koks u okviru kojeg je uvoz uduplan. Tokom posmatranog perioda uvoz roba je povećan i u okviru električne energije, aluminijuma i motornih vozila. S druge strane, smanjenja uvoza su zabilježena u okviru mašina i aparata, čeličnih konstrukcija, anorganskih hemijskih proizvoda i alkoholnih pića. Posmatrano po glavnim partnerima, uvoz roba iz EU iznosio je 1,440 milijardi KM što je više za 8% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je uvoz iz zemalja CEFTA-e iznosio 273 miliona KM i povećan je za 2,5%. Posmatrano po zemljama povećanja uvoza su registrirana prilikom uvoza roba iz Austrije 17,2%,

³ U nedostatku zvaničnih podataka BHAS-a za 2017. godinu, prilikom izrade ovog izvještaja korišteni su podaci MMF-a (IMF Commodity Prices Index). Rast svjetskih cijena za period januar-februar 2017. godine u odnosu na isti period prethodne godine iznosio je: ukupni indeks cijena 41,1%, industrijski inputi 18,6%, hrana 11,5%, metali 37,9%, aluminijum 21,3% i nafta preko 50%.

Hrvatske 18,6%, Italije 2,4%, dok je uvoz roba iz Srbije stagnirao 0,4% a iz Njemačke je smanjen za 1,4%. Usljed ovako visokog rasta uvoza roba, BiH je u periodu januar-februar 2017. godine zabilježila vanjskotrgovinski robni deficit u vrijednosti od 864 miliona KM što predstavlja povećanje od 6,9% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, ukupna pokrivenost uvoza izvozom u odnosu na isti period prethodne godine je povećana za 1,5 p.p i iznosila je 64,1%. Detaljniji pregled vanjskotrgovinske robne razmjene za period januar-februar 2017. godine prikazan je u tabeli ispod:

Tabela 1: Pregled kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene u BiH prema HS klasifikaciji za period januar-februar 2017.godini

		IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				
		Januar_Februar_2016	Januar_Februar_2017	2017/2016 promjena %		Januar_Februar_2016	Januar_Februar_2017	2017/2016 promjena %		Januar_Februar_2016	Januar_Februar_2017	2017/2016 promjena %		
Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema hamonizovanom sistemu kodova (HS)		u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	
	UKUPNO	1351	1543	14,2	14,2	2159	2407	11,5	11,5	-808	-864	6,9	6,9	64,1%
1	ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORJEKLA	14	19	40,1	0,4	61	70	15,2	0,43	-47	-51	7,9	0,46	27,3%
2	PROIZVODI BIJNOG PORJEKLA	25	38	49,0	0,92	119	131	9,7	0,54	-94	-93	-0,9	-0,10	28,8%
3	MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORJEKLA I BIJNOG	22	25	12,6	0,21	28	38	36,3	0,47	-6	-13	127,6	0,92	65,5%
4	PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	48	47	-1,7	-0,06	198	190	-4,3	-0,39	-150	-142	-5,1	-0,95	24,9%
5	PROIZVODI MINERALNOG PORJEKLA	92	155	68,3	4,66	227	384	69,7	7,31	-134	-229	70,7	11,74	40,4%
6	PROIZVODI HEMUSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH	105	133	26,5	2,07	224	229	2,1	0,22	-119	-96	-19,4	-2,86	58,1%
7	PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	40	45	12,7	0,38	142	148	4,3	0,28	-102	-103	1,0	0,12	30,5%
8	KOŽA I KRZNO	23	31	34,5	0,58	67	74	9,9	0,31	-44	-43	-3,0	-0,16	41,9%
9	DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	98	97	-0,7	-0,05	30	34	12,3	0,17	68	64	-6,5	0,54	287,3%
10	CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	41	29	-31,2	-0,96	60	58	-3,0	-0,08	-19	-30	59,0	1,37	48,8%
11	TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	88	89	1,5	0,10	148	161	8,6	0,59	-61	-72	18,8	1,41	55,2%
12	OBUĆA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	112	114	2,5	0,21	57	55	-4,0	-0,11	55	60	9,3	-0,63	209,3%
13	PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLUČNIH	8	10	30,7	0,17	40	38	-4,3	-0,08	-32	-28	-12,3	-0,49	25,7%
14	BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO	2	2	-11,8	-0,01	2	2	-17,4	-0,02	-1	0	-33,3	-0,02	78,9%
15	BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	207	254	22,9	3,51	209	237	13,3	1,29	-3	17	-722,2	-2,41	107,1%
16	MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI	167	185	10,7	1,33	296	306	3,6	0,49	-129	-122	-5,7	-0,90	60,3%
17	TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	51	52	1,3	0,05	154	167	9,1	0,64	-102	-115	13,0	1,64	31,1%
18	SATOV I, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	4	4	13,9	0,04	29	31	5,5	0,07	-26	-27	4,3	0,14	13,3%
19	ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	19	23	19,0	0,27	1	1	78,3	0,02	18	21	17,1	-0,39	2102,8%
20	RAZNI PROIZVODI	182	191	4,5	0,61	48	51	6,7	0,15	134	139	3,7	-0,61	371,5%
21	UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I	3	3	0,0	0,00	22	19	0,0	0,00	-19	-16	0	0,00	15,8%
98	NERAZVRSTANO	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

1.2. Platni bilans Bosne i Hercegovine

Zadnji kvartal 2016. godine je bio obilježen blagim rastom deficita tekućeg računa od 5,7% (Q4 2016/Q4 2015). U ovom periodu došlo je do smanjenja vanjskotrgovinskog deficita za 2,1%, uz dvocifreni rast izvoza (14%) i porast uvoza za 8,1%.

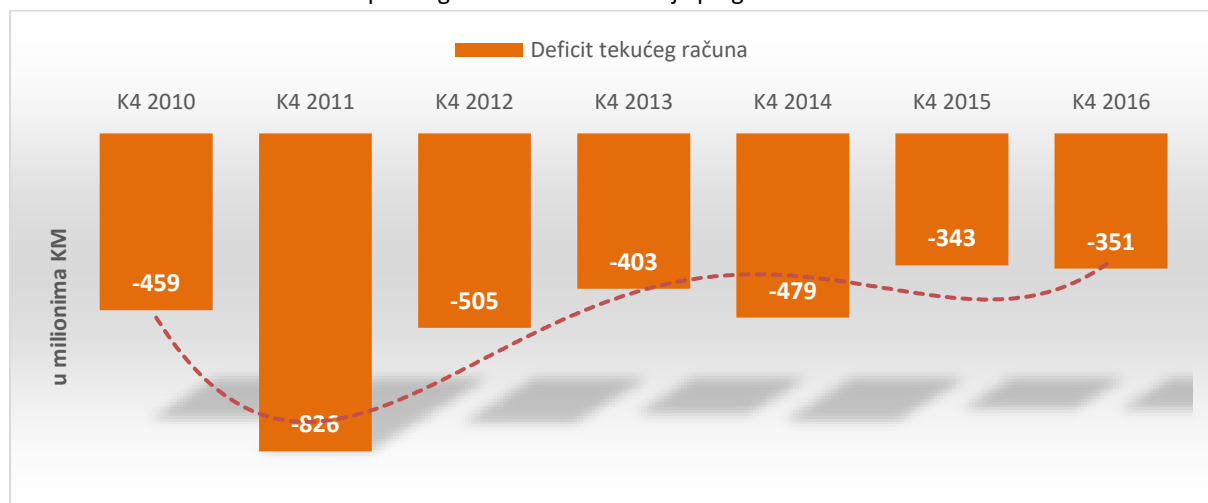
Kod komponenti izvoza pored porasta izvoza roba primjetan je porast izvoza usluga (12%) te porast procesuiranja roba u BiH (14,8%).

Kada se posmatra uvoz može se primjetiti da je najvećim dijelom do porasta došlo usljed povećanog uvoza roba (8,4%) te uvoza usluga (2%).

U posmatranom periodu došlo je do pada tekućih neto priliva iz inostranstva od 4,6%. Do ovoga je u prvom redu došlo zbog povećanih odliva u inostranstvo (54%), ponajviše u finansijskom sektoru gdje je zabilježeno povećane odliva za 80 miliona (Q4 2016/Q4 2015) po osnovu dividendi od direktnih i portfolio investicija.

Svoj najveći doprinos porastu tekućih priliva iz inostranstva (3,1%) dale su doznake građana iz inostranstva koje su porasle za 13 miliona KM (2,1%) i socijalne beneficije, koje primaju naši građani iz inostranstva, zabilježile su rast u iznosu 27 miliona KM (10,2%) u posmatranom periodu.

Grafikon 3: Deficit platnog bilansa BiH – kretanje po godinama u četvrtom kvartalu

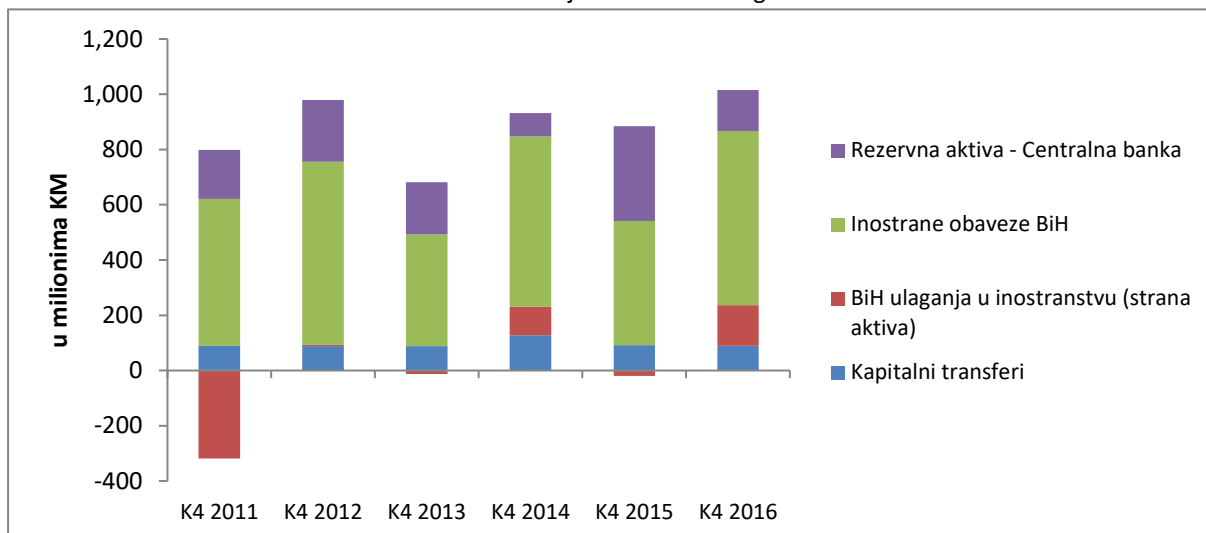

Izvor: Centralna banka BiH

Deficit tekućeg računa u četvrtom kvartalu 2016. godine je najviše finansiran povlačenjem strane aktive za 147 miliona KM, povećavanjem obaveza prema inostranstvu za 631 miliona KM (u koji ulazi otplata duga od 393 miliona i trgovinski krediti od 142 miliona KM) te sredstvima sa kapitalnog računa u iznosu 90 miliona KM.

Priliv stranih ulaganja u vlasnički kapital u četvrtom kvartalu 2016. godine, u smislu finansiranja deficita tekućeg računa, bio je za 17 miliona KM manji u odnosu na isti period prošle godine.

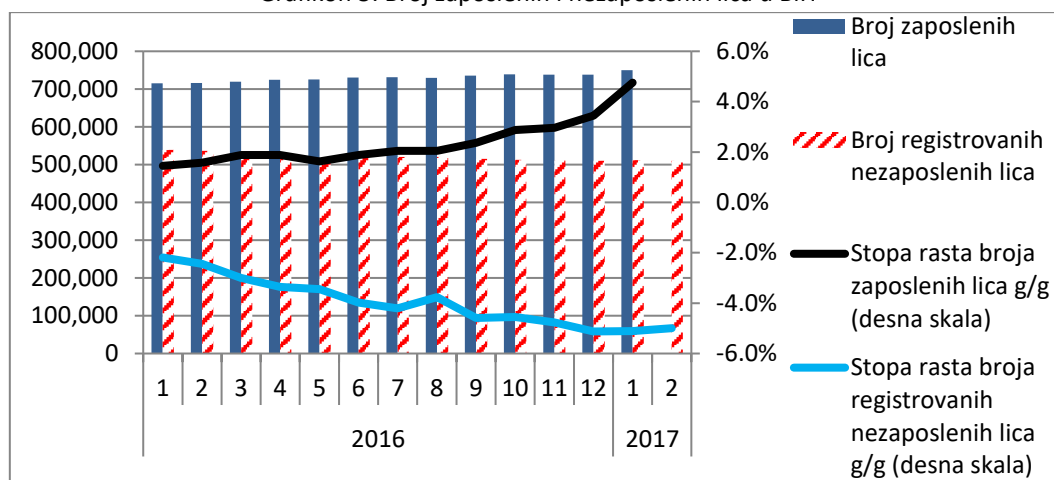
Grafikon 4: Finansiranje deficita tekućeg računa BiH

1.3. Tržište rada

Broj zaposlenih lica u BiH se u januaru 2017. godine nastavio se postepeno uvećavati što je doprinijelo smanjenju stope nezaposlenosti. Ukupan broj zaposlenih lica u posmatranom mjesecu iznosio je 749,64 hiljada uz međugodišnju stopu rasta od 4,8%. Time je administrativna stopa nezaposlenosti u januaru smanjena za 2,4 p.p. u odnosu na isti mjesec 2016. godine i iznosi 40,6%.

Grafikon 5: Broj zaposlenih i nezaposlenih lica u BiH

Izvor: BHAS, entitetski zavodi za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje BD, DEP kalkulacije

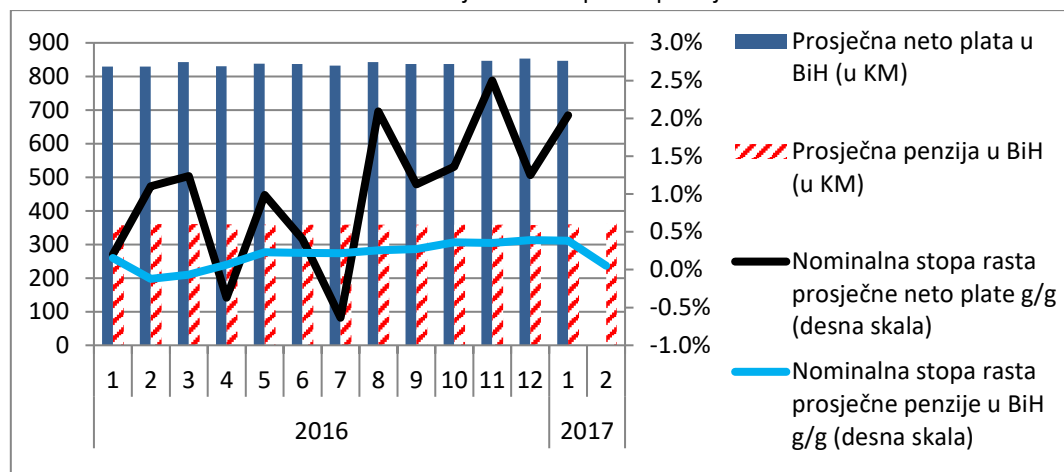
Broj zaposlenih lica veći je u gotovo svim područjima djelatnosti, ali je najveća stopa rasta (g/g) u područjima ostalih uslužnih djelatnosti i djelatnosti poslovanja nekretninama. Međutim, najveći doprinos rastu broja zaposlenih je bio u djelatnostima trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala i prerađivačke indutrije. Broj nezaposlenih lica u februaru 2017. godine nastavio se smanjivati (-5% g/g) i iznosi 509,9 hiljada.

Iako je nominalni rast prosječne neto plate u BiH u januaru 2017. godine iznosio 2% g/g, zbog inflacije realni rast prosječne neto plate bio je nešto sporiji (1,3%). Tako je prosječna neto plata u BiH iznosila 846 KM, dok je prosječna bruto plata iznosila 1.312 KM. Kao i prethodnu godinu najveća neto plata u

⁴ Privremeni podatak. Izvor: BHAS.

januaru 2017. godine registrovana je u području finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, a najniža u djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane.⁵ U februaru 2017. godine nije bilo značajnije promjene prosječne penzije (0,1% g/g) i iznosi 361⁶ KM. Istovremeno, ukupan broj penzionera je iznosio 657 hiljada, i uvećan je za 1,9% g/g.⁷

Grafikon 6: Prosječna neto plata i penzija u BiH

Izvor: BHAS, entitetski penzioni fondovi, DEP kalkulacije

2. Javne finansije

U periodu januar-februar 2017. na nivou BiH je ukupno prikupljeno 2,1 milijardi KM javnih prihoda što je za 7,0% više nego u istom periodu prethodne godine.

2.1. Indirektni porezi u BiH

Naplaćeni prihodi. Za prva dva mjeseca tekuće godine, prikupljeno je bruto prihoda u iznosu od 991,9 miliona KM, što je za 4,2% više nego u istom periodu prethodne godine. Međutim, sa početkom posmatrane godine došlo je povećanja povrata sredstava sa JR UIO BiH, po osnovu rješenja za povrat, čime su neto prihodi umanjeni za 1,3% g/g. Prikupljeni neto prihodi za raspodjelu korisnicima u prva dva mjeseca su iznosili 799,1 miliona KM. Negativan doprinos rastu neto prihoda dali su smanjenje prihoda od akciza (1,9 p.p.) i smanjenje neusklađenih prihoda (0,8 p.p), dok su prihodi od PDV-a (doprinos od 0,6 p.p.), carina (0,5 p.p.) i putarina (0,3 p.p.), sa svojim pozitivnim doprinosom, ublažili visinu negativne stope.

Porez na dodatu vrijednost. Naplaćeni neto prihodi od PDV-a za prva dva mjeseca su iznosili oko 507 miliona KM i veći su za skromnih 1% u odnosu na isti period prethodne godine. Prema poreskim prijavama, ukupno naplaćeni prihodi od PDV-a su iznosili oko 458 miliona KM (2,8% g/g više). Od ovog iznosa, na promet domaćih roba i usluga se odnosi oko 75 miliona KM, koje bilježi smanjenje od 25,6%

⁵ U području finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja prosječna neto plata u januaru je iznosila 1.404 KM, a u djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane iznosila je 540 KM.

⁶ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta u ukupnom broju penzionera. Najniža penzija u FBiH iznosi 326,2 KM (odnosi se na 20. godina radnog staža), a u RS 174,4 KM (penzijski staž do 15. godina).

⁷ Broj penzionera u BiH predstavlja zbir penzionera koji primaju penzije iz Zavoda za MIO/PIO FBiH i Fonda za PIO RS bez obzira na mjesto prebivališta.

u odnosu na prva dva mjeseca 2016. godine. Prihodi po poreskim prijavama, pri uvozu roba, su ostvarili rast od 11,1% g/g i iznosili su 383 miliona KM.

Akcize. Tokom prva dva mjeseca, naplaćeni su prihodi od akciza u iznosu od 201 milion KM, koji su ostvarili smanjenje od čak 7,1% g/g. Akcize na uvozne proizvode su naplaćene u iznosu od 139 miliona KM, što je za 5,0% g/g manje u poređenju sa istim periodom prethodne godine. U istom periodu, prihodi naplaćeni po osnovu akciza na domaće proizvode su smanjeni za 10,6% čime su dostigli iznos od 63 miliona KM. Ako se posmatraju akcize po vrstama proizvoda, jedino kod akciza na uvoznu naftu i naftne derivate prisutno je povećanje prihoda, dok sve ostale kategorije bilježe smanjenje (domaća nafta i naftni derivati, duvan i duvanske prerađevine - uvozne i domaće).

Tabela 2: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

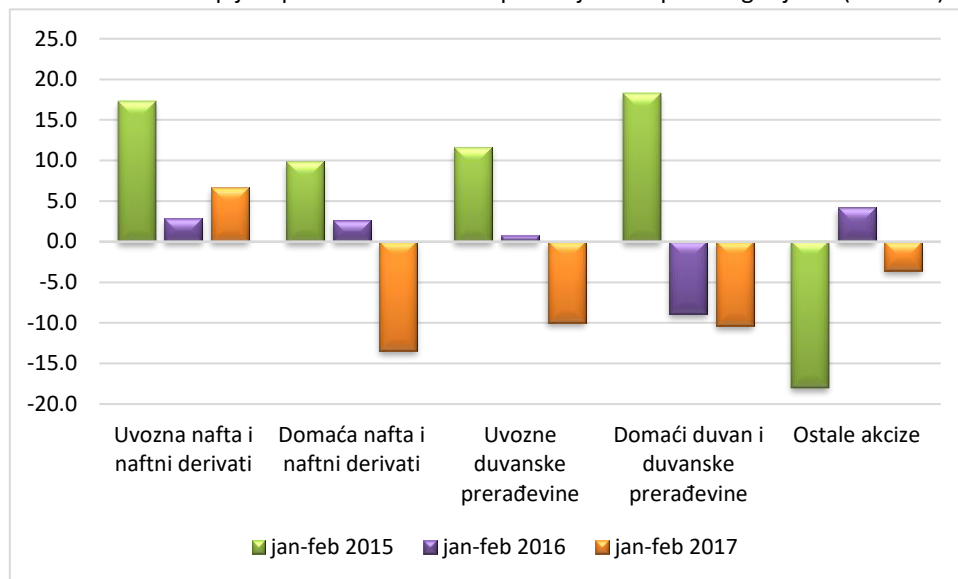
	struktura 2017	jan-feb 2016	jan-feb 2017	dec 2016	jan 2017	feb 2017
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	2,1	4,2	9,7	1,0	3,3
Povrati	19,4	7,2	19,5	-0,2	17,6	21,4
Neto prihodi - prikupljeno	80,6	4,2	-1,3	12,3	-2,4	-0,2
PDV	51,1	6,4	1,0	16,3	0,4	1,5
Carine	3,6	-6,0	12,9	11,2	31,0	1,9
Akcize	20,3	0,0	-7,1	-1,9	-7,2	-7,1
Putarine	4,9	2,6	6,0	15,5	20,2	-6,3
Ostali prihodi	0,2	2,1	-3,4	27,2	4,9	-10,2
Neusklađeni prihodi	0,4	40,7	-64,5	0,0	-100,0	31,7
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	1,4	3,3	8,9	4,3	2,4
Minimalne rezerve	19,7	-6,0	17,9	-2,2	14,5	21,4
Budžeti	80,3	3,1	0,3	11,7	2,1	-1,4
Servisiranje vanjskog duga	8,6	-2,8	50,2	44,3	67,3	34,9
FBiH	5,6	-3,6	54,7	43,8	68,6	42,1
RS	3,1	-3,0	44,9	45,3	65,2	26,7
BD	0,0	1.270,3	-86,3	-5,4	9,1	-89,4
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	71,7	3,6	-3,6	4,5	-2,8	-4,2
Institucije BiH	12,1	1,7	0,8	-0,8	5,8	-4,0
FBiH	38,0	2,4	-4,1	9,0	-3,4	-4,8
RS	19,2	7,3	-5,6	-2,4	-7,4	-3,9
BD	2,4	1,9	1,5	14,0	1,2	1,7

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

Carine. Uprkos slabom rastu u februaru mjesecu, prihodi od carina su ostvarili značajnu stopu rasta na kraju posmatranog perioda (12,9%).

Putarine. Prihodi od putarina su iznosili svega 49 miliona KM, ali su uvećani za 6,0% g/g.

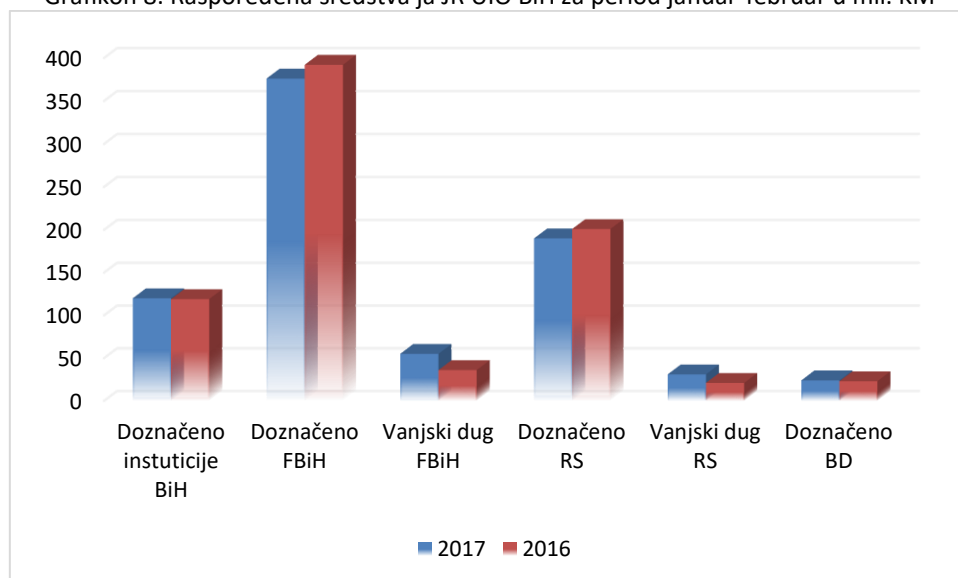
Grafikon 7: Prikupljeni prihodi od akciza za period jan-feb po kategorijama (rast u %)

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje BiH

Raspoređeni prihodi. Za prva dva mjeseca tekuće godine, a u poređenju sa istim periodom prethodne godine, korisnicima je raspoređeno oko 795 miliona KM (više za svega 0,3%).

Grafikon 8: Raspoređena sredstva ja JR UIO BiH za period januar-februar u mil. KM

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje BiH

2.2. Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH

U periodu januar-februar na nivou BiH, a u nadležnosti entitetskih poreskih uprava ukupno je prikupljeno 1,1 milijardu KM prihoda od direktnih poreza, doprinosa i ostalih prihoda. Time su navedeni prihodi ostvarili rast od 12% u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

Tabela 3: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.

Naziv prihoda	FBiH jan-feb 2017			RS jan-feb 2017			BiH jan-feb 2017		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2016	2017		2016	2017		2016	2017	
Direktni porezi	109,8	122,4	11,4	52,5	60,3	14,9	162,4	182,7	12,5
Porez na dohodak	55,0	60,3	9,6	30,4	32,4	6,7	85,5	92,8	8,5
Porez na dobit	22,5	29,9	32,8	18,4	24,3	32,0	40,9	54,2	32,5
Porezi građana	32,0	31,9	-0,3	3,7	3,6	-3,4	35,8	35,5	-0,6
Ostali porezi	0,3	0,3	-2,6	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	-2,6
Takse, kazne i naknade	102,1	130,9	28,2	45,4	67,8	49,2	147,5	198,7	34,7
Doprinosi	455,1	481,2	5,7	189,0	205,8	8,9	644,1	687,0	6,7
PIO	252,7	265,3	5,0	106,6	116,1	8,9	359,3	381,4	6,1
Zdravstvo	181,7	193,8	6,7	68,3	74,3	8,9	250,0	268,1	7,3
Nezaposleni	20,7	22,1	6,6	5,4	5,9	9,5	26,1	28,0	7,2
Dječija zaštita	0,0	0,0	-	8,0	8,8	10,3	8,0	8,8	10,3
Zapošljavanje invalida	0,0	0,0	-	0,7	0,7	-3,3	0,7	0,7	-3,3
UKUPNO	667,1	734,5	10,1	286,9	333,9	16,4	954,0	1.068,4	12,0

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

Direktni porezi. Ukupni prihodi po osnovu direktnih poreza su ostvarili nivo viši za 12,5% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. U ovoj kategoriji poreza i dalje su najznačajnije kategorije porez na dohodak i porez na dobit.

Nivo ostvarenih prihoda od **poreza na dohodak** za prva dva mjeseca je viši za 8,5% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Najveći dio prihoda ove kategorije poreza čine prihodi na lična primanja (81,4%) i u posmatranom periodu su ostvarili rast od 9,1% čime su dostigli nivo od 75,5 miliona KM. **Porez na dobit** je druga kategorija direktnih poreza, po značaju. Takođe, u posmatranom periodu bilježi povećanje. Rast ove kategorije prihoda ostvaren je zahvaljujući rastu prihoda od poreza na dobit preduzeća i poreza na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija.

Prihodi od doprinosa. Za prva dva mjeseca posmatrane godine, po osnovu doprinosa je prikupljeno 687 miliona KM, što je za 6,7% više nego u istom periodu prethodne godine. Najveći doprinos rastu doprinosa dali su doprinosi uplaćeni po osnovu ličnih primanja zaposlenih.

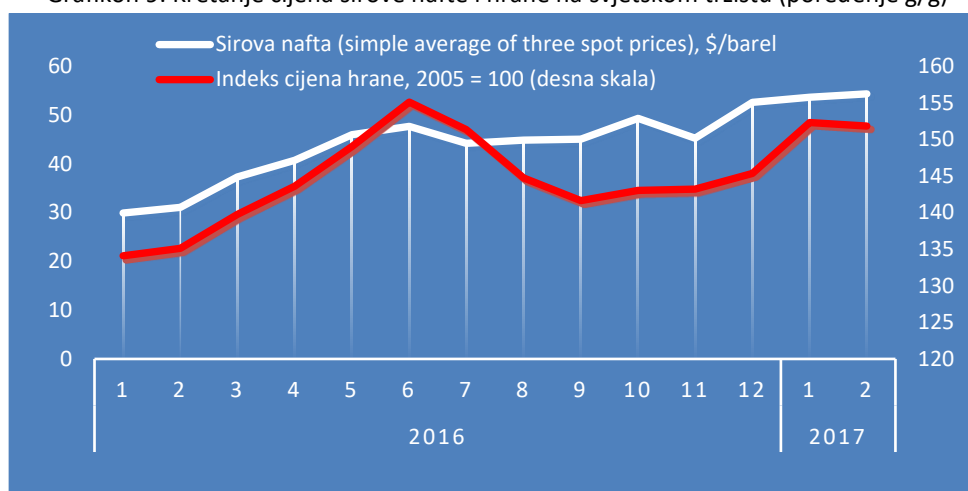
Ostali prihodi. Naplaćeni prihodi po osnovu taksi, kazni i naknada su u posmatranom periodu takođe viši za 34,7% u odnosu na isti period 2016. godine. Kod ove grupe prihoda najveći rast je ostvaren kod naknada i taksi (naknada za puteve koja se plaća prilikom registracije vozila, naknada za korištenje šuma, naknada za priređivanje igara na sreću).

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene

Na svjetskom tržištu energenata u februaru 2017. godine zabilježen je rast cijena sirove nafte. Cijena sirove nafte u posmatranom mjesecu iznosila je oko 54 \$/barelu i bila je veća u odnosu isti mjesec 2016. godine (75%), kao i u poređenju sa januarom 2017. godine. Za razliku od cijena nafte, indeks hrane u februaru 2017. godine uvećan je za 12,4% u odnosu na februar 2016. godine, ali je u odnosu na prošli mjesec ipak bio nešto manji (grafikon ispod).

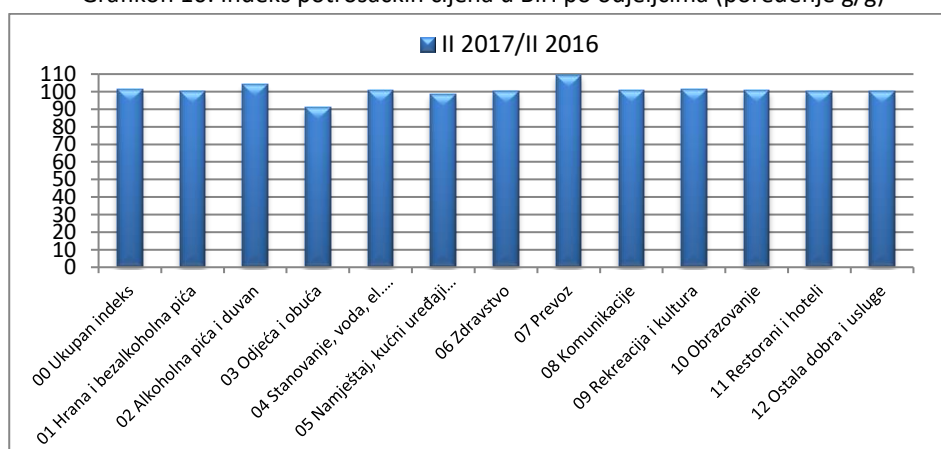
Grafikon 9: Kretanje cijena sirove nafte i hrane na svjetskom tržištu (poređenje g/g)

Izvor: MMF baza podataka

U februaru 2017. godine u BiH zabilježen je rast indeksa potrošačkih cijena na godišnjem nivou od 1,2%, odnosno u prosjeku za I-II 2017. godine registrovana je inflacija od 1% g/g. Većina odjeljaka CPI indeksa u februaru 2017. godine zabilježila je međugodišnji rast cijena (izuzetak su odjeljci odjeće i obuće i namještaja, kućnih uređaja i redovnog održavanja kuće gdje su cijene smanjene g/g). Međutim, najveće stope rasta registrovane su u odjeljcima prevoza (rast od 9,5% g/g) i alkoholnih pića i duvana (4,1% g/g).

Grafikon 10: Indeks potrošačkih cijena u BiH po odjeljcima (poređenje g/g)

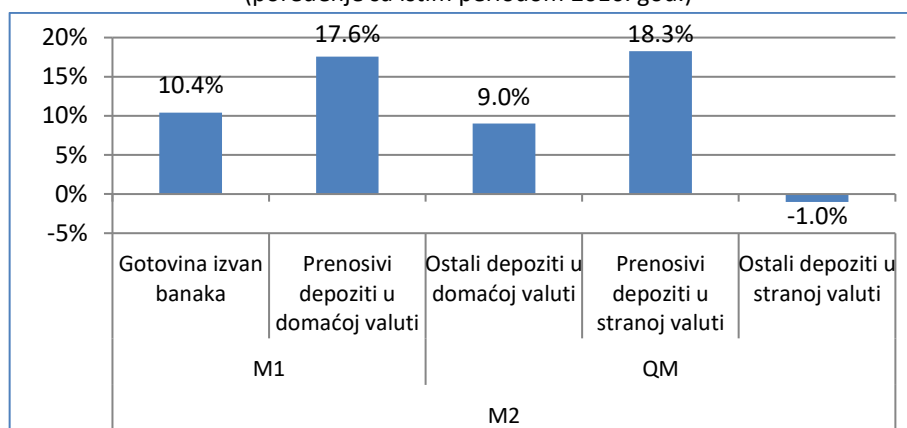
Izvor: BHAS

3.2. Monetarni sektor

U periodu izrade Informacije podaci za monetarni sektor nisu bili dostupni za februar 2017. godine.

Ukupna novčana masa (M2) nastavila se uvećavati u 2017. godini i na kraju januara iznosila je 20,3 mlrd. KM. Navedeni iznos novčane mase veći je za 9,3% u poređenju sa januarom 2016. godine. Kao i u prethodnoj godini gotovo sve komponente ukupne novčane mase su ostvarile međugodišnji rast (poređenje g/g). Izuzetak su ostali depoziti u stranoj valuti koji su manji za 1% u poređenju sa januarom 2016. godine. Rastu ukupne novčane mase u januaru 2017. godine najviše je doprinijelo uvećanje prenosivih depozita u domaćoj valuti sa stopom rasta od 17,6% g/g. Jednak doprinos rastu ukupne novčane mase dali su ostali depoziti u domaćoj valuti i gotovina izvan banaka (1,7 p.p.) sa stopama rasta predstavljenim na grafikonu ispod.

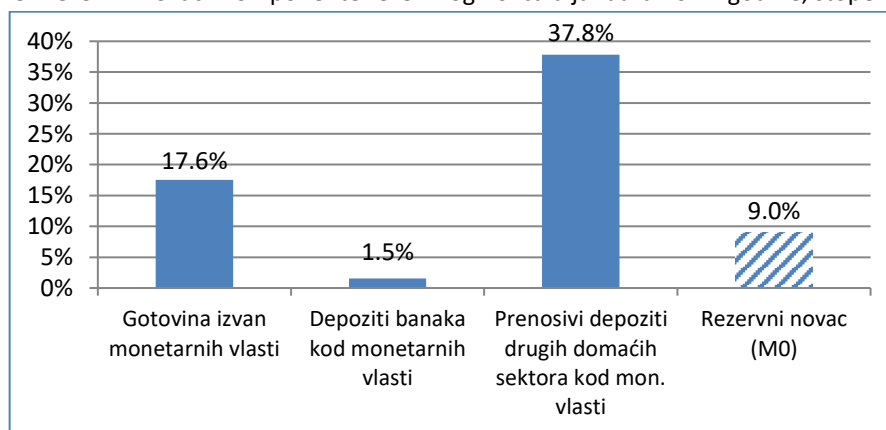
Grafikon 11: Stope rasta osnovnih komponenti M2 u januaru 2017. godine
(poređenje sa istim periodom 2016. god.)

Izvor: CBBiH

U januaru 2017. godine došlo je do povećanja gotovine izvan monetarnih vlasti, depozita banaka kod monetarnih vlasti i prenosivih depozita drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti (poređenje g/g), što je rezultiralo uvećanjem **rezervnog novca (M0)**. Na kraju posmatranog mjeseca rezervni novac je iznosio 8,3 mlrd. KM odnosno veći je za 9% više u odnosu na januar 2016. godine. Iako su sve komponente rezervnog novca ostvarile međugodišnji rast (grafikon ispod), najznačajniji doprinos rastu rezervnog novca imala je gotovina izvan monetarnih vlasti (8 p.p.) i na taj način povećala svoje učešće u M0 na 48,9%. Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti su imali takođe visoku međugodišnju stopu rasta, ali zbog malog učešća (0,7%) njihov doprinos rastu M0 je bio zanemarljiv.

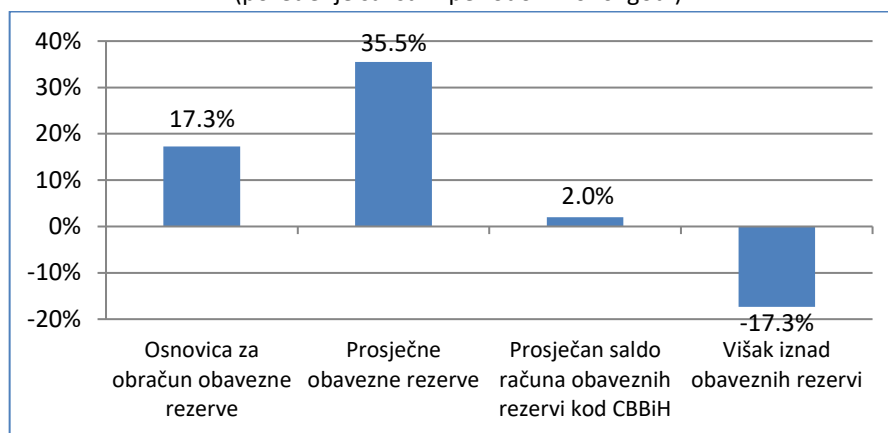
Grafikon 3: Rezervni novac i komponente rezervnog novca u januaru 2017. godine, stope rasta g/g

Izvor: CBBiH

Prosječno saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH u januaru 2017. godine povećan je za 2% u odnosu na januar 2016. godine i iznosi 4,2 mlrd. KM. Iako se još uvijek veći dio prosječnog salda računa obaveznih rezervi odnosi na višak iznad obaveznih rezervi (51,4%), primjećuje se da je višak iznad obaveznih rezervi smanjen za 17,3% u odnosu na januar 2016. godine.⁸ Prosječne obavezne rezerve su uvećane za 35,5% g/g i iznose oko 2 mlrd. KM. Istovremeno, osnovica za obračun obavezne rezerve je uvećana za 17,3% g/g. Prosječna stopa obavezne rezerve iznosila je 10%, a implicitna⁹ stopa obavezne rezerve iznosila 20,6%.

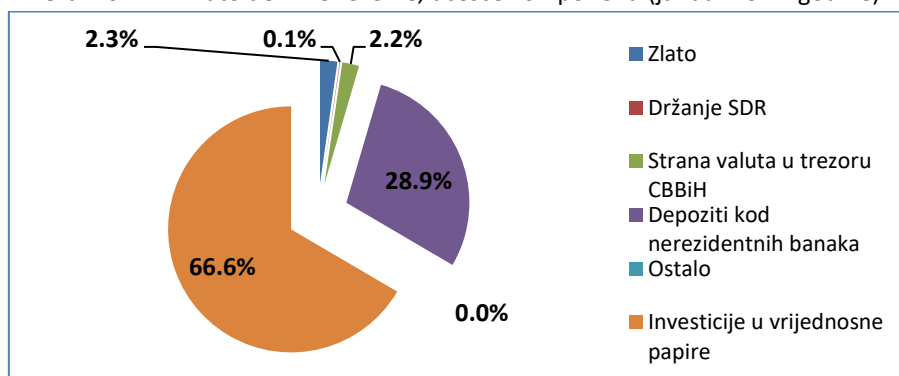
Grafikon 43: Prosječne obavezne rezerve u januaru 2017. godine
(poređenje sa istim periodom 2016. god.)

Izvor: CBBiH

Bruto devizne rezerve CBBiH na kraju januara 2017. godine ostvarile su rast od 9% u odnosu na isti mjesec prethodne godine i dostigle 9,4 mlrd. KM. Rast bruto deviznih rezervi je rezultat povećanja gotovo svih komponenti, a najbrži rast g/g bilježe depoziti kod nerezidentnih banaka koji su na taj način povećali svoj udio u bruto deviznim rezervama na 28,9% (povećanje za 18. p.p. u odnosu na januar 2016. godine). Rast bruto deviznih rezervi djelimično je usporen smanjenjem investicija u vrijednosne papire kao najveće komponente bruto deviznih rezervi. Investicije u vrijednosne papire na kraju posmatranog mjeseca su smanjene za 15,4% g/g. Time je udio ove komponente bruto deviznih rezervi smanjen u odnosu na januar 2016. godine i iznosi 66,6%.

Grafikon 14: Bruto devizne rezerve, učešće komponenti (januar 2017. godine)

Izvor: CBBiH

⁸ Nakon stupanja na snagu Odluke Upravnog vijeća CBBiH od 01.07.2016. godine, a odnosi se na visinu stope obavezne rezerve, udio viška iznad obavezne rezerve se smanjio, dok je udio prosječnih obaveznih rezervi povećan.

⁹ Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH/osnovica za obračun obavezne rezerve.

3.3. Depoziti

U trenutku pisanja informacije nisu bili dostupni podaci za mjesec februar.

Ukupan iznos depozita na kraju prvog mjeseca 2017. god. je iznosio 17,91 mlrd. KM. Stopa rasta je porasla za 1,52 p.p. i iznosi 8,9% g/g. Stope rasta depozita stanovništva je takođe neznatno porasla za samo 0,03 p.p. dok je stopa rasta depoziti sektora nefinansijskih preduzeća porasla za 4,74 p.p. u odnosu na kraj prošle godine.

Učešće depozita stanovništva u ukupnim depozitima je smanjeno sa 60,1% na 59,8%, dok je nasuprot tome učešće depozita nefinansijskih preduzeća povećano za 0,3 pp. tj. sa 22,9% na 22,6%. Učešće depozita opšte vlade je neznatno smanjeno za 0,2 p.p.

Tabela 2: Sektorska struktura depozita (u mil. KM, stanje na kraju perioda)¹⁰

Period	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinansijskih preduzeća	Depoziti opšte vlade	Ostali
01.2017.	17.915	10.714	4.109	1.680	1.412
Stopa rasta g/g					
01.2017.	8,91%	8,91%	10,37%	11,96%	7,47%
Učešće u ukupnim depozitima					
01.2017.	100,0%	59,8%	22,9%	9,4%	7,9%

Izvor: CBBiH

3.4. Krediti

U trenutku pisanja informacije nisu bili dostupni podaci za mjesec februar.

Ukupan iznos kredita na kraju prvog mjeseca 2017. god. je iznosio 17,18 mlrd. KM. uz povećanje stope rasta sa 2,4% g/g.

Kredit plasirani stanovništvu su ostvarili rast u odnosu na kraj prošle godine za 0,2 p.p. dok je stopa rasta kredita nefinansijskim preduzećima neznatno pala za 0,1 p.p.. Negativna stopa rasta kredita opštoj vladi se promijenila sa -17,2 % g/g na -11,3% g/g.

Kredit stanovništvu su zadržali gotovo isto učešće u ukupnim kreditima (neznatno smanjenje za 0,02 p.p.) dok je učešća kredita nefinansijskim preduzećima smanjeno za 0,18 p.p. a kredita opštoj vladi povećano za 0,24 p.p.

Tabela 3: Sektorska struktura kredita (u mil. KM, stanje na kraju perioda)

Period	Ukupni krediti	Kredit stanovništvu	Kredit nefinansijskim preduzećima	Kredit opštoj vladi	Kredit ostalim sektorima
01.2017.	17.180	8.062	8.034	1.003	80
Stopa rasta g/g					
01.2017.	2,4%	4,0%	3,2%	-11,3%	0,0%
Učešće u ukupnim kreditima					
01.2017.	100,00%	46,93%	46,77%	5,84%	0,46%

Izvor: CBBiH

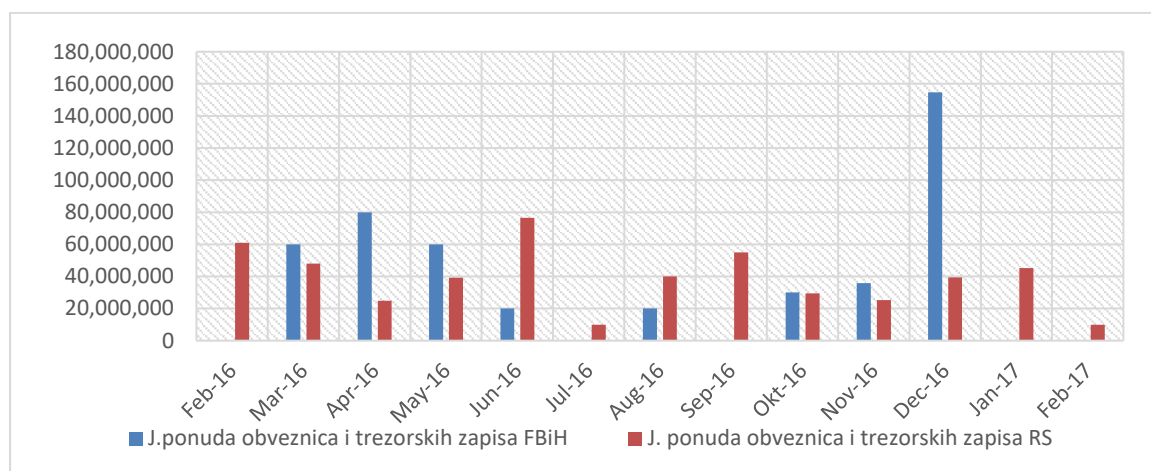
¹⁰ Sektor nefinansijskih preduzeća čine nefinansijska javna i privatna preduzeća. Sektor opšte vlade čine svi nivoi vlada u BiH. Za potrebe izrade Informacije ostali sektor čine: ostale finansijske institucije, neprofitne organizacije i ostali, jer pojedinačno, ovi sektori imaju malo učešće u ukupnim depozitima, odnosno ukupnim kreditima.

3.5. Berze u BiH

U mjesecu februaru 2016. godine na Sarajevskoj berzi je ostvaren promet u iznosu od samo 4,6 mil. KM. Ovako nizak promet predstavlja smanjenje u odnosu na promet u istom periodu prošle godine za čak 77,4%, i iznosi 23,9% ukupnog prometa na berzama u BiH. U mjesecu februaru nije bilo javnih aukcija Obveznica i Trezorskih zapisa FBiH koje inače čine znatan dio prometa.

Na Banjalučkoj berzi u februaru 2017. godine ostvaren je promet u iznosu od 14,7 miliona KM što čini 76,1% od ukupnog prometa ostvarenog na berzama u BiH u ovome mjesecu. U ovome mjesecu nije bilo javne ponude Obveznica RS dok je promet ostvaren javnom ponudom Trezorskih zapisa RS iznosio 9,96 mil. KM. Ovaj iznos ujedno predstavlja 67,6% prometa na BLSE odnosno 76,1% od ukupnog prometa na BiH berzama. Promet na BLSE je manji za 81% u odnosu na promet u istom mjesecu prošle godine.

Grafikon 55: Javna ponuda Obveznica i Trezorskih zapisa FBiH i RS na SASE i BLSE uporedno

Izvor: SASE i BLSE

Tabela 4: Promet (u KM) na SASE i BLSE u januaru 2017.godine

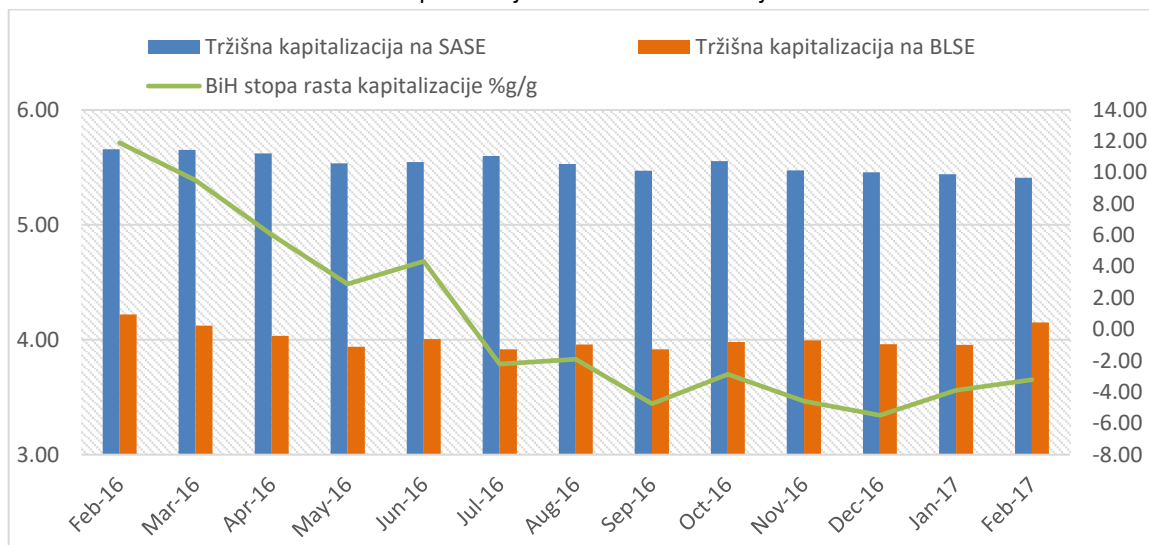
Mjesec	SASE	BLSE	UKUPNO
Feb-15	4.385.905	21.108.637	25.494.542
Feb-16	20.471.558	77.577.517	98.049.075
Feb-17	4.627.900	14.743.966	19.371.866

Izvor: SASE i BLSE

Ukupan promet na obje berze u mjesecu februaru 2017. godine je iznosio svega 19,4 mil.KM i manji je za 80,2% od prometa ostvarenog u istome periodu prošle godine.

Kapitalizacija na Sarajevskoj berzi na kraju mjeseca februara iznosi 5,41 mlrd. KM što predstavlja pad od 4,4%. g/g i u ukupnoj kapitalizaciji učestvuje sa 56,6%. Kapitalizacija na Banjalučkoj berzi u februaru 2017. godine iznosi 4,15 mlrd. KM i bilježi pad od 1,6% g/g sa učešćem 43,4% u ukupnoj kapitalizaciji. Vrijednost kapitalizacije na obje berze (SASE i BLSE) u februaru 2017. godine iznosi 9,56 mlrd. KM i bilježi pad od 3,2% g/g.

Grafikon 66: Kapitalizacija na SASE i BLSE u milijardama KM

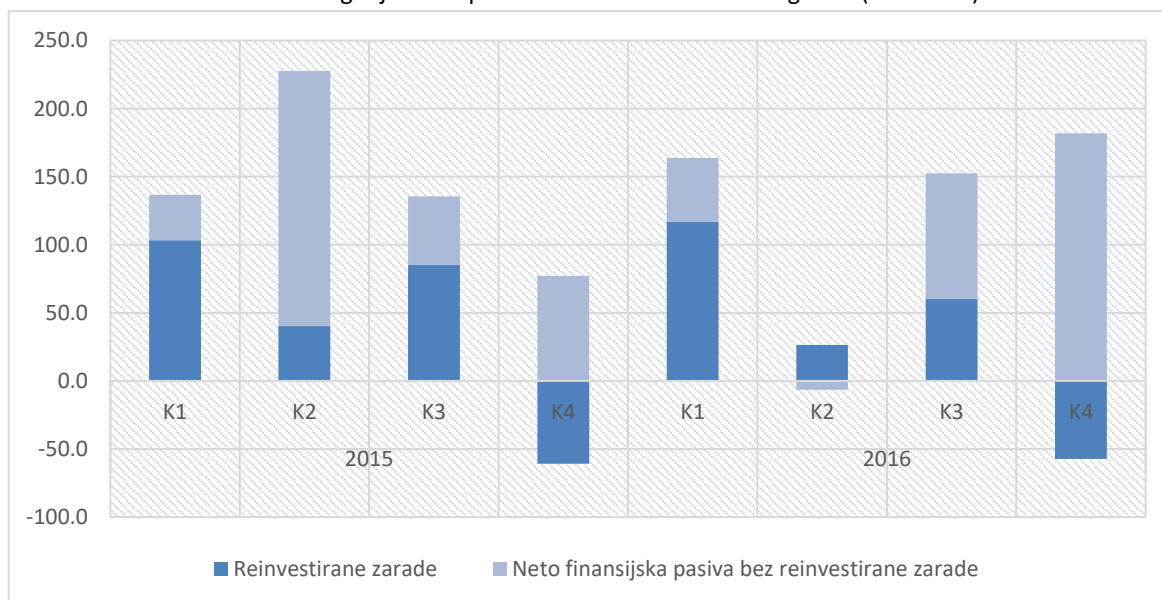

Izvor: SASE i BLSE

4. Strane direktne investicije

Ulaganja u četvrtom kvartalu su značajno povećana gotovo 7,5 puta u odnosu na ulaganja u istom periodu prošle godine (kada su iznosila samo 16,5 mil. KM) i iznose 124,6 mil. KM. Ovo povećanje je značajno popravilo ukupnu sliku SDI u 2016. godini i koja iznose 460,6 mil. KM (neto finansijska pasiva). Zahvaljujući ovome ukupna SDI u 2016. god su manja samo za 10,8% g/g.

Grafikon 77: Ulaganja u BiH po kvartalima u 2015. i 2016 godini (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

Od ovoga iznosa, ukupne reinvestirane zarade u 2016. godini su iznosile 146,64 mil KM i manje su za 12,9% g/g. Reinvestirane zarade čine oko 31,8% tj. nešto više od trećine ukupnih SDI¹¹.

¹¹ Podaci objavljeni u platnom bilansu za četiri kvartala 2016. godine.

Tabela 7: SDI po kvartalima u 2013., 2014., 2015. i 2016 godini

U milionima KM	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2013	333,2	182,7	2,1	-50,5	467,6
2014	252,3	202,6	127,2	185,1	767,1
2015	136,7	227,6	135,4	16,5	516,2
2016	163,8	19,7	152,5	124,6	460,6

Izvor: CBBiH

Agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's potvrdila je (09.09.2016.godine) Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting B sa stabilnim izgledima dok je u februaru 2016. agencija Moody's Investors Service potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima”.